



Toni Meštrović, *Abyssos*, video, 2004.



Kata Mijatović, *Zidanje*, instalacija, 2004.

ga načina izražavanja, nego i predstavljanje likovnih kritičara i njihovo međusobno sučeljavanje u izložbenom prostoru (kritičari su prvi put na otvorenu izložbu imali priliku pročitati tekstove ostalih kolega). Ovaj projekt, naime, time dobiva i na važnosti u smislu predstavljanja različitih stvaralačkih tumačenja neke umjetničke kreacije. I time kao da postavlja pitanje: kako to interpretira imaginacija pojedinih "kunsthistoričara"? Sve uključeniji i prisutniji u suvremenoj likovnosti, kao akteri pojedinih izložbenih koncepcija i projekata, postalo je tako ovih devetoro likovnih kritičara dio ovoga više-složnog rada. Davor Preis je svoju zamisao pridruživanja devet planeta *Prizemljennom Suncu*, predstavio kao igru u kojem su igrači kritičari, a on kreator, i simbolično i duhovito postavio u suodnos umjetnika, umjetnički rad i kritičara, razdvojivost i raznolikost značenja umjetničkog djela uopće.

Rašeljka Boras

Toni Meštrović

Pilot 04, MSU

U sklopu eksperimentalno istraživačkog programa "Pilot 04" u zagrebačkom je MSU, 18. listopada otvorena izložba pod nazivom *Abyssos* splitskog umjetnika Tonija Meštrovića. Video rad za polazišnu točku ima riječ *abyssos*, o kojoj sam autor kaže da je "sinonim za mračni beskraj i prvotni kaos". Umjetnik je ovim radom uz pomoć audio-vizualnih sredstava nastojao otvoriti prostor između svjesnog i nesvjesnog, odnosno istražiti vlastitu percepciju mora uz koje je odrastao. Snimajući unatrag dvije godine podmorje i otoke u okolini Splita, ostvario je više nego dojamljiv video rad visoke produkcijske kvalitete, koji nam predočava sveobuhvatnu i višestranu autorovu komunikaciju s morem. Naime, mirni i

pomalo mistični hladni svijet podmorja, modrih, zelenih i crnih boja, dinamično se izmjenjuje s kadrovima bijelih zapjenjenih plićaka i obalnog stjenja o koje se razbijaju valovi, prikazujući pritom svu silinu i uskrovitlanost vode. Ovi kontrasti tamno-svjetlo, mirno-uzburkano, duboko-plitko, hladno-toplo, tipičan su primjer prirodnoga stanja mora. Meštrović ih bilježi i obrađuje kao svojevrsni *feedback* sustav (u kojem kombinira originalne podvodne snimke s digitalno obrađenim slikama i zvukovima), te unosi jedno osobno viđenje podvodnog svijeta, u kojemu se može iščitati i sveprisutna ekološka svijest i briga za more. Osobito važnu ulogu ima i audio segment, odnosno zapisi ljudskih glasova slučajno snimljenih hidrofonom, ali izuzetih od blizine čovjekove prisutnosti. Kako kaže sam Meštrović, podvodni snimci zvuka sadrže "tajanstvene verbalne transmisije", i metaforički su pogled na more kao medij koji predstavlja komunikaciju i kolektivnu memoriju svijeta. Video rad *Abyssos* svojevrsni je hommage umjetnikove odanosti moru, u kojemu je ideja povezanosti brojnih zvukova i slika podmorja sažeta u vlastitom sjećanju i percepciji mora kao prirodnog fenomena.

Nebojša Savić

Kata Mijatović

Galerija Križić Roban

Nastala zahvaljujući obiteljskoj odnosno privatnoj inicijativi, zagrebačka je Galerija Križić Roban, koju vode supružnici Sandra Križić Roban i Nenad Roban, ovih dana proslavila svoju "petoljetku". Rodendan je proslavljen instalacijom Kate Mijatović, umjetnice srednje generacije naslovljenom *Zidanje*. Instalacija se sastoji od svojevrsnog zida sagrađenog od krušnih štruka

postavljenom uzduž longitudinalne osi galerije i pačetvorine čaša napunjene vodom. Kako je umjetnica istaknula, ideja za spomenutu instalaciju nastala je nakon "mentalnog procesa sažimanja stvari koje su potrebne za život". U svakodnevnom životu medijski bombardiraju oglasima za proizvode stvarajući tako lažne, nametnute potrebe. Ono što je uistinu neophodno potrebno, zaboravljamo, dodaje umjetnica. U svome opusu Kata Mijatović često poseže za elementima iz svakodnevice koji su obogaćeni simbolikom. Kruh, koji je često u svojim radovima koristio i Mladen Stilinović, upućuje na ono elementarno, što nam je potrebno za život. Uz to, izložena instalacija referira se na još jednu od karakteristika umjetničina opusa - povratak k duhovnome. Kruh je suštinska hrana, no kruh simbolizira i ljudsku duhovnu hranu, upravo kao što je i voda simbol procesa očišćenja te obnavljanja. "Zidajući" kruhom i vodom, umjetnica je izloženom instalacijom nastojala prenijeti poruku o potrebi vraćanja čistoj i elementarnoj egzistenciji, lišenoj spektakularnosti medija i hipertrofiji lažnih potreba. Ne čudi što je petogodišnje djelovanje Galerije Križić Roban proslavljeno takvom instalacijom. Moguće je povući paralelu budući da su svi oni "gladni" umjetnosti, koja je bila izvan dominantnih tijekova izložbenih trendova i na neki način specifična, svoje potrebe utažili upravo u Galeriji Križić Roban: Duje Jurić, Ksenija Turčić, Vlasta Žanić, Petar Barišić, samo su neki od umjetnika koji su tijekom ove godine predstavili svoja ostvarenja u Galeriji. Kao što je istaknula Sandra Križić Roban, Galerija je nastala gotovo spontano. Zbog nemogućnosti pronalaženja prostora za izlaganje, obitelji Križić-Roban odlučila je iskoristiti radionicu Sandrinog dječadija kao umjetnički prostor. Rješenje se pokazalo odličnim, budući da su, osim vodite-